

**ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ
ОД РИЗИК ОД НЕПЛАЌАЊЕ НА
ПОБАРУВАЊА****А. ДЕФИНИЦИИ****1.1. Купувач**

Лице на кое Осигуреникот му испорачува стока или услуги, кое е прифатено во одлуката за кредитниот лимит и кое ги исполнува условите наведени во Глава Б, точка 3.

1.2. Кредитен лимит

Договорени услови на побарувањето и максималниот паричен износ на осигуреното побарување, а кое Осигуреникот може да го има изложено на ризик во секој момент кон секој купувач, согласно одредбите на Одлуката за кредитен лимит.

1.3. Одлука за кредитен лимит

Писмено одобрување со кое Осигурувачот го одобрува кредитниот лимит за сметка на Купувачот согласно со условите и одредбите на полисата. Кредитниот лимит ги содржи договорените услови и максималниот паричен износ на побарувањето кој Осигуреникот може да го има изложено на ризик во кој било момент со секој прифатен купувач. Одлуката за кредитниот лимит исто така може да содржи и дополнителни услови и, доколку е можно, тие ќе бидат прикажани во рамките на одлуката за кредитниот лимит.

1.4. Пријавување на прометот

Писмена изјава на Осигуреникот за:

- а. вкупниот износ на фактурирани стоки или услуги во претходниот месец кон секој поединечен купувач кој е опфатен со Полисата и,
- б. Вкупен износ на уплати примени од секој осигурен купувач за стоки или услуги кои биле претходно фактурирани и пријавени.

Во случаите кога е можно мора да се поднесе Изјава за непостоење на промет (Нулта декларација).

1.5. Датум на достасување

Крајниот датум кој Осигуреникот му го одобрил на Купувачот за плаќање на обврските за испорачаната стока или услуга, како што е наведено во фактурата.

1.6. Инсолвентност

Дефинирано во согласност со законите и регулативата на земјата на купувачот, а кои важат за инсолвентност, што ги вклучува следниве настани:

- донесено е правосилно решение за стечај
  - Донесена е одлука за престанок со работа на друштвото на купувачот;
  - Издаден е налог за престанок со работа на друштвото;
  - Именуван е стечаен управител;
  - Донесено е решение за поставување на стечаен управител;
  - Именуван е стечаен управител или управител над кој било дел од имотот;
  - Изготвен е договор за принудно порамнување со доверителите;
  - Купувачот престанал да ја извршува стопанската дејност и/или
- И терминот „Инсолвентност“ ќе се толкува согласно на тоа.

1.7. Принуден управител

Лице кое е задолжено за водење на постапките во врска со инсолвентноста, вклучително и ликвидации, стечајни постапки, порамнувања или кои било слични постапки во земјата на купувачот.

1.8. Осигурено побарување

Побарување од Осигуреник кон Купувач, кое е дозволено со закон и за кое Осигурувачот претходно одобрил кредитен лимит, кој бил важечки во моментот кога стоките или услугите биле фактурирани, како што е детално опишано во Поглавје Б, член 2.

1.9. Осигурен процент

Процент од осигуреното побарување, кој е наведен во Полисата и кој износ Осигурувачот, во случај на штетен настан, му го плаќа на Осигуреникот за осигуреното побарување.

1.10. Датум на настанување на штетата

За датум на настанување на штетата ќе се смета:

Во случај на продолжено доцнење датумот на настанување на штетата ќе биде датумот на истекувањето на периодот на продолженото доцнење.

Во случај на несолвентност на купувачот – датумот на настанување на штетата ќе се смета датумот заклучно со 30 дена по поднесување на документите со кои се потврдува несолвентноста на купувачот.

1.11. Максимален лимит по полиса

Износот прикажан во Полисата кој претставува максимален износ на сумата на надоместокот од осигурување која Осигурувачот може да му ја исплати на Осигуреникот врз основа на полисата.

1.12. Период на важност на полисата

Периодот наведен во Полисата, во текот на кој е обезбедено покритие за осигурените побарувања.

1.13. Лице

Секое правно или физичко лице кое извршува дејност (претприемач) регистрирана во согласност со законите на домицилната земја.

1.14. Pro rata износ

Го има значењето кое е дадено во Поглавје Б, член 2.5 од овие Услови.

1.15. Продолжено доцнење

Продолженото доцнење значи пропуштање од страна на должникот да го намира осигуреното побарување во текот на периодот на продолжено доцнење.

1.16. Период на продолжено доцнење

Периодот наведен во Полисата, или доколку е наведен подолг период, тогаш во важечката одлука за кредитниот лимит.

1.17. Полиса

Исправа која Осигурувачот му ја издава на Договарачот на осигурувањето како доказ за склучениот договор за осигурување.

Полисата се состои од:

- (i) Текстот на Полисата
- (ii) Договорните страни
- (iii) Осигурениот предмет
- (iv) Ризикот опфатен со осигурувањето
- (v) Траење на осигурителното покритие
- (vi) Сумата на осигурување (максимална обврска на Осигурувачот)
- (vii) Премија
- (viii) Датум на издавање на полисата
- (ix) Образец за барање за осигурување кој Осигурителот го поднесува до осигуреникот;
- (x) Општи услови за осигурување од ризик на неплаќање на побарувањето;
- (xi) Сите барања кои Осигуреникот ги поднесува за носење на одлуката за кредитен лимит;
- (xii) Сите одлуки за кредитен лимит;
- (xiii) Пријави на промети;
- (xiv) Останати прилози, и
- (xv) Како и сите други документи споменати во овие услови.

1.18. Осигуреник

Лицето кое склучува договор за осигурување (полиса) со Осигурувачот.

1.19. Осигурувач

Триглав Осигурување АД Скопје со кое е склучен договорот за осигурување.

1.20. Процент на учество во штетата (Франшиза)

Процентот прикажан во Полисата, а кој претставува процентуално учество на осигуреникот во секоја штета за која Осигурувачот прифатил да изврши надомест во случај на настаната штета.

Б. ПОЛИСА**1 Осигурени ризици**

1.1 Осигурувачот обезбедува покритие само во случаите кога купувачите прифатени од страна на Осигурувачот во Одлуката за кредитен лимит нема да извршат плаќање во корист на Осигуреникот до истекот на периодот на продолжено доцнење или во случај на стечај на купувачот.

1.2 Осигурувачот обезбедува покритие за осигурените побарувања кои настануваат само во случај кога Осигуреникот ќе му ги испорача и фактурира на купувачот стоката или услугите во текот на периодот на важност на полисата.

1.3 Осигурувачот е должен, доколку се случи осигурениот настан, да го плати договорениот процент од осигуреното побарување во согласност со условите на Полисата.

1.4 Осигурените побарувања детално се објаснети во Поглавјето Б, член 2 даден подолу и Осигуреникот е запознаен со начинот на кој може да поднесе барање за наплата на надоместокот од осигурувањето во Поглавјето В, член 2, подолу во текстот.

1.5 Осигуреникот може да побара покритие за осигурување на побарувањето настанато пред датумот на почеток на полисата, под услов на денот на поднесување на барањето за покритие да нема достасани, а ненамирени фактури од страна на купувачот. Доколку

постојат достасани, а ненамирани побарувања по претходно доставени фактури, тогаш мора да се обезбеди претходно недвосмислено одобрување од страна на Осигурувачот. Полисата не му овозможува на Осигуреникот автоматско покритие за ризикот кој настанал пред датумот на почеток на полисата.

2. Осигурени побарувања

2.1 Осигурено побарување е износ кој се состои од:

- Износот кој врз основа на фактури за стоки и услуги Купувачите наведени во полисата го должат на Осигуреникот;
- Возарини, осигурувања, пакувања и други слични трошоци, самодоколку се опфатени со истата фактура како и осигурената стока или услуга;
- Трошоците кои ги плаќа Осигуреникот со согласност на Осигурувачот при обидот да го наплати осигуреното побарување од купувачот;
- Трошоците кои ги плаќа Осигуреникот со согласност на Осигурувачот при поврат на стоката откако ќе биде поднесено барањето за наплата на надоместокот од осигурувањето;
- Трошоците кои ги плаќа Осигуреникот со согласност од Осигурувачот на лицето (агентот) кое треба да изврши натамошно продавање на стоката која била вратена од страна на купувачот, а за која Осигуреникот поднесол барање за наплата на надоместок од осигурување.

2.2 Осигуреното побарување не го опфаќа следното:

<ul style="list-style-type: none"> • Камати или дополнителни трошоци поради доцнење со плаќањето. • Загуби предизвикани од штети, непријателски дејствија, немири или какви било други слични настани или пак настани чија директна последица е осигурените купувачи да не го намират побарувањето осигурено со Полисата. • Било која незгода која има за последица нуклеарна експлозија или испуштање на радиоактивни материји. • Долг кој е или би бил покриен со било кое друго осигурување, доколку полиса под овие Услови не била издадена. • Штета која настанала поради одложување или забрана за пренесување на средства во странска земја преку банкарскиот систем или поради загуби настанати како последица на курсни разлики. • Штети настанати поради побарувања кои не се дозволени со закон или кои не може да се наплатат поради извозни или увозни ограничувања или поради непостоење на дозвола или лиценца за увоз односно извоз. • Плаќање за стока или услуга однапред, авансно или во готово пред или при самата испорака. • Стоки или услуги кои се испорачани и фактурирани на купувачот откако барањето за наплата на надоместокот од осигурување било веќе поднесено за тој одреден купувач, освен доколку Осигурувачот не се согласил поинаку. 	
---	--

- На Осигуреникот, од судот, му биле изречени или назначени пенали, како и трошоците за наплата или за штета кои се последица на откажување или неизвршување на трансакциите, кои му се доделени на Осигуреникот, договорно или на основа на одлука од судот.
- Фактури во врска со стока која е оспорена или рекламирана поради скриени недостатоци
- Фактури во врска со стоки за кои купувачот пријавил дека имаат одредени недостатоци.

2.3 Побарувањето нема да се смета за осигурено побарување доколку претходно постои побарување кон тој ист купувач, а кој доцни со плаќање повеќе од 60 дена од денот на доспеаност за плаќање. Доколку Купувачот ги плати сите задоцнети побарувања, сите побарувања кои настанале во последните 60 дена ќе бидат осигурени побарувања освен доколку барањето за надоместок од осигурување не е поднесено пред тој рок.

2.4 Осигуреното побарување се однесува само за оние фактури за стоки или услуги кои од страна на Осигурувачот се наведени во полисата. Исто така, ова се однесува само за земјите кои се наведени во полисата од страна на Осигурувачот или во било која одлука за кредитен лимит.

2.5 Во случај кога износот на осигуреното побарување е поголем од износот прикажан во одлуката за кредитен лимит, тогаш осигурениот процент кој е прикажан во одлуката за кредитен лимит ќе биде намален сразмерно на износот кој купувачот реално го должи (**Pro rata износ**). Така добиениот намален осигурен процент ќе се применува на вкупниот ненаплатен долг на Купувачот при пресметката на надоместокот.

Формула според која се пресметува Pro rata износот:

Износ наведен во одлуката за кредитен лимит x осигурен процент

Осигурено побарување (видете дефиниција)

Во случај да дојде до какви било уплати по основ на долгови, меѓу датумот на доспевање и датумот на исплата на надоместокот од осигурување, овие уплати ќе бидат одбиени од осигуреното побарување кое постоело на датумот на доспевање, додека пак усогласениот осигурен процент (Pro rata износ) ќе продолжи да важи за преостанатото осигурено побарување, а заради пресметка и исплата на надоместокот од осигурувањето.

3. Купувачи

3.1 Купувачи се само оние Лица кои Осигурувачот ги прифатил во одлуката за кредитен лимит и не го опфаќаат следното:

- Секој суверен (како што е крал), држава, влада или државно министерство, јавно претпријатие како и кое било трговско друштво кое добива најмалку 50% од финансиските средства од државата или од државните фондови, освен доколку не е поинаку договорено;
- Секое трговско друштво со кое Осигуреникот или кој било негов директор, член, вработен или соработник е поврзан со семејни или роднински врски, со учество во капиталот или можност за контролно влијание во смисла на позитивните прописи на Република Македонија

4. Одобрување и откажување на покритието за поединечни купувачи на Осигуреникот

4.1 Осигуреникот може да поднесе барање за кредитен лимит за секој поединечен купувач. Осигурувачот има

дискреционо право да ги одобрува и да ги укинува лимитите на покритието за секој поединечен купувач.

4.2 Осигурувачот е должен да го извести Осигуреникот во писмена форма за кредитниот лимит и за периодот на покритие за секој купувач за кој Осигуреникот поднел барање за кредитен лимит. Осигурувачот може да одбие да му го одобри покритието на Осигуреникот за одреден купувач, но Осигуреникот пак може во кое било време одново да поднесе барање за покритие. Кога Осигуреникот нема да сака повеќе да го користи кредитниот лимит, тој е должен за тоа да го извести Осигурувачот, при што Осигурувачот ќе го откаже покритието.

4.3 Покритието за одреден купувач започнува од датумот наведен во одлуката за кредитен лимит.

4.4 Доколку Осигурувачот го извести Осигуреникот дека нема да ги осигура побарувањата за одреден купувач т.е. нема да го одобри кредитниот лимит, тогаш ова известување ќе важи од датумот на поднесување на барањето за кредитен лимит.

4.5 Осигурувачот може да ги намали, да ги откаже или да ги суспендира кредитни лимити за кој било купувач. Осигурувачот му доставува на Осигуреникот, во писмена форма, известување за таквата одлука. Известувањето ќе се смета за доставено доколку е испратено со препорачана пошта на регистрираната адреса или на адресата за електронска пошта која осигуреникот му ја доставил на Осигурителот. Сите осигурени побарувања настанати до моментот на добивање на таквото известување и понатаму ќе бидат осигурени.

Осигурувачот ќе го извести Осигуреникот за тоа дали кредитниот лимит ќе продолжи под истите услови или ќе биде прекинат за новите побарувања кои ќе настанат во следните шест месеци од недовршените договори, сè додека Осигуреникот му доставува на Осигурувачот детали за таквите договори, во писмена форма и тоа

најдоцна во рок од 5 дена откаго Осигурувачот побарал, на писмено, да биде известен за истото.

4.6 Доколку Осигурувачот го откаже кредитниот лимит, тој на Осигуреникот ќе му го надомести осигурениот процент за кое било побарување по основ на судска одлука или доделена оштета и/или трошоците кои ги доделил судот или арбитерот доколку Осигуреникот одбие да ја изврши испораката на стоката или услугата по основ на комерцијалниот договор со купувачот. Осигурувачот нема да исплати износ поголем од осигурениот процент кој бил договорен при осигурувањето на кредитниот лимит на Купувачот.

5. Исплата на надоместок од осигурување

5.1 Во согласност со максималниот износ по полиса кој е прикажан во Полисата, Осигурувачот е должен да изврши исплата по барањето за надоместок од осигурување за осигуреното побарување и тоа најдоцна во рок од 14 дена откаго ќе се случи некој од следниве настани:

- За барањето за исплата на надоместокот од осигурувањето по основ на продолжено доцнење - кога Осигурувачот ќе го прими конечното барање од Осигуреникот за исплата на надоместокот, вклучително и сите податоци и документација кои му се потребни на Осигурувачот. Во секој случај, нема да се вршат исплати пред да настане штетата.
- За барањето за наплата на надоместокот од осигурувањето по основ на инсолвентност – кога Осигурувачот ќе го прими конечното барање од Осигуреникот, вклучително и сите податоци и документација кои му се потребни на Осигурувачот, како и потврда за побарувањата од страна на Принудениот управител. Но, нема да се вршат исплати пред да настане штетата.

- По истекување на периодот од шест месеци од денот кога е донесена правосилната судска одлука на штета на купувачот, а во корист на Осигуреникот или Осигурителот, а која не може присилно да се изврши.

5.2 Доколку целото или делумното побарување не бидат потврдени од страна на купувачот, судот или принудниот управител во рок од три месеци откако Осигурувачот го примил барањето од Осигуреникот за надоместок по основ на инсолвентност на Купувачот, тогаш Осигурувачот на осигуреникот ќе му исплати аконтативна оштета во износ од 50% од осигурениот процент на осигуреното побарување или од осигурениот процент на делумниот износ на осигуреното побарување кој бил потврден (во зависност од тоа што е применливо). Осигуреното побарување не смее да биде оспорено од страна на купувачот или принудниот управител. Осигуреникот е должен во целост да го рефундира секој износ кој го добил од Осигурувачот доколку осигуреното побарување не може да биде потврдено ниту усогласено во рок од шест месеци од исплатата на аконтативната оштета. Доколку потврдениот износ е понизок од аконтативната исплата на осигурениот процент на осигуреното побарување тогаш Осигуреникот е должен веднаш да ја рефундира разликата во корист на Осигурувачот.

6. Наплата на осигурените побарувања

6.1 Доколку Осигуреникот поднесе барање за надомест од осигурување:

- Осигурувачот врши исплата во корист на Осигуреникот во рок од 14 дена од моментот кога Осигурувачот наплатил некој износ (**Наплатен износ**) а пред да биде исплатен осигурениот процент од осигуреното побарување.

- Доколку, пред исплатата на надоместокот, Наплатениот износ е помал од износот на побарувањето, тогаш Осигурувачот ќе го намали надоместокот за исплата за наплатениот износ, а остатокот од ненаплатените побарувања ќе ги надомести по намалувањата за процентот на учество во штетата.
- Секој Наплатен износ, кој бил наплатен од страна на Осигурувачот, а кој е поголем од осигурениот процент на осигуреното побарување, ќе му биде исплатен на Осигуреникот за цели на порамнување на долговите на купувачот, откако ќе се одбијат надоместоците за наплата, а во согласност со тарифата за трошоци наведена во Полисата.

6.2 Доколку купувачот му ја врати стоката на Осигуреникот, со согласност од Осигурувачот, тогаш под наплатен износ ќе се смета износот кој Осигурувачот ќе го добие со понатамошна продажба на стоката.

V. ОБВРСКИ НА ОСИГУРЕНИКОТ

1. Осигуреникот ги има следните обврски:

- Во целост да ја плати премијата и сите дополнителни трошоци кои се наведени во Полисата. Ова ја вклучува основната премија, сите дополнителни премии, кои може да ги вклучат и трошоците за одобрување на кредитните лимити, како и останатите трошоци на Осигурувачот при наплата на осигурените побарувања.

Во случај Осигуреникот да не ја плати премијата, Осигурувачот има право да ја откаже Полисата и/или кредитниот лимит од датумот на почетокот на осигурителната полиса и/или

<p>датумот на почетокот на кредитните лимити и/или датумот на испорака на стоката и/или услугата. Во тој случај Осигуреникот нема право на надоместокот предвиден со Поглавјето Б, точка 4.6 .</p> <ul style="list-style-type: none"> • На Осигурувачот да му ја достави Пријавата на прометот во рок од 15 дена по истекот на месецот во кој била извршена испораката на стоката и/или услугата; • Да обезбеди договорот за купопродажба односно комерцијалниот договор да биде дозволен со закон и на Осигурувачот да му обезбеди можност за увид во условите на испорака (вклучувајќи го и предметот на испораката, на кого, кога, каде се врши испораката како и условите за приемот на стоката или услугата), цената на испорачаната стока или услуга (вклучително и кој ја плаќа стоката или услугата, кредитните услови, валутата во која се плаќа и начинот на плаќање; • Да не договара какви било измени на условите од купопродажниот односно комерцијалниот договор без претходна согласност од Осигурувачот. • Да не склучува спогодби ниту какви било договори во врска со осигурувањето на побарувањата пред или по поднесување на барањето за наплата на надоместокот од осигурувањето освен доколку за тоа има писмена дозвола од Осигурувачот • Осигуреникот е обврзан да се однесува како да не е осигурен и должен е да ги презема сите потребни акции за купувачот да го плати побарувањето; <p>1.2 При поднесување на барањето за кредитниот лимит, осигуреникот е</p>	
---	--

обврзан да достави детални информации за купувачите кои постојано доцнат со плаќањето на своите обврски (повеќе од 30 дена по датумот на достасување) во последните 36 месеци, како и сите останати податоци кои можат да влијаат на одлуката на Осигурувачот да го одобри кредитниот лимит.

Осигуреникот е обврзан да одговори на оправданите барања на Осигурувачот и кон Осигурувачот да се однесува со доверба и веднаш да го извести за сите промени кои нему му се познати, а кои се поврзани со околности кои се однесуваат на неговиот купувач односно купувачи. Гореспоменатото опфаќа:

- Секоја причина која упатува на заклучокот дека купувачот можеби нема да го плати долгот;
- Сознанието дека другите добавувачи престанале со испорака до купувачот поради лошото искуство со плаќањето на неговите обврски;
- Доколку купувачот побара продолжување на рокот за да ги намира неговите долгови и тоа повеќе од 60 дена од денот на достасување на тие долгови за наплата;
- Доколку купувачот побара продолжување на рокот за достасување на плаќањето;
- Доколку Осигуреникот сака да покрене постапка или да поднесе тужба против купувачот;
- Кога меницата на купувачот не е исплатена на датумот на нејзиното достасување и;
- Кога долгот делумно или во целост сè уште не е намирен во период подолг од 60 дена по датумот на достасување.

- Овие обврски на Осигуреникот продолжуваат и откако Осигурувачот ќе го намали, откаже или суспендира кредитниот лимит.

2. Прелиминарно барање за наплата на надоместокот од осигурување

2.1 Осигуреникот е должен на Осигурувачот да му достави прелиминарно барање за наплата на надоместокот од осигурување:

- Во случај на инсолвентност – во рок од 10 дена од моментот кога Осигуреникот дознал дека за купувачот е покрената стечајна постапка
- Во случај на продолжено доцнење – во рок од 60 дена од датумот на достасување доколку побарувањето и понатаму остане ненамирено повеќе од 30 дена по датумот на достасување
- Кога Осигурувачот ќе го откаже или суспендира кредитниот лимит за одреден купувач, а Осигуреникот не може да го наплати осигуреното побарување кое е доспеано но е ненамирено од тој купувач – и тоа во рок од 20 дена од датумот на достасување. Во случај Осигуреникот да поднесе прелиминарно барање за надоместок од осигурување, во случај на продолжено доцнење, а во согласност со наведените правила, а Осигурувачот прифати да го разгледа таквото барање, тогаш Периодот на продолжено доцнење ќе започне да тече од денот кога таквото барање било поднесено до Осигурувачот. Осигуреникот е обврзан на Осигурувачот да му ги достави сите расположливи информации и документација во врска со осигуреното побарување како и сите дополнителни информации и документација кои Осигурувачот може да ги побара за да може да донесе одлука за тоа дали

побарувањето од барањето на Осигуреникот за наплата е осигурено и, доколку е потребно, да му помогне на Осигурувачот да го наплати осигуреното побарување.

3. Пренесување на побарувањата и правни дејствија

При поднесување на барањето за наплата на надоместокот од осигурувањето:

3.1 Осигуреникот е обврзан да ги пренесе сите негови осигурени побарувања за кои побарува наплата на надоместокот од осигурувањето како и сите права по основ на договор со купувач или по фактури. Тоа ги вклучува и сите законски права во врска со тоа осигурувано побарување. Во секој случај, со исплатата на надоместокот од осигурувањето, на Осигурувачот му се пренесуваат сите права кои Осигуреникот ги има кон Купувачот. Доколку, по пренесувањето на правата од Осигуреникот кон Осигурувачот, Купувачот исплати дел од осигуреното побарување, тогаш Осигуреникот е должен да го пренесе тој износ на Осигурувачот во рок од 3 дена од денот кога ги примил тие парични средства.

3.2 Осигуреникот е должен да му дозволи на Осигурувачот да се обиде да го наплати осигуреното побарување и да покрене, да спроведе и да управува со судската постапка.

3.3 На Осигуреникот не му е дозволено да покренува судски постапки против купувачот без претходно да добие писмено одобрение од Осигурувачот . Доколку Осигуреникот не постапи во согласност со овој услов, тој го губи правото на надоместокот од осигурување и самиот ги сноси трошоците за покренатиот судски спор.

3.4 Осигуреникот е обврзан на Осигурувачот да му ја пружи сета потребна помош за Осигурувачот да се повлече од спорот доколку купувачот го оспори осигуреното побарување и, во тој случај, Осигуреникот е обврзан да ги

плати судските и другите трошоци на Осигурувачот и на купувачот. Ова ги вклучува хонорарите и другите трошоци на правните советници на Осигурувачот и трошоците до денот кога Осигурувачот дознал дека осигуреното побарување е оспорено. Осигуреникот е обврзан на Осигурувачот веднаш да му го врати секој износ кој Осигурувачот го уплатил во врска со тоа осигурено побарување.

3.5 Во случај кога е покренат спор против купувач кој не ги извршува своите обврски, Осигуреникот ќе сноси дел од судските трошоци и надоместоци во сооднос на процентот на учество и на штета.

4. Спорови на Осигуреникот со Купувачот

4.1 Осигуреникот се обврзува да ги реши сите спорови со неговиот купувач или со принудниот управител, пред Осигурителот да ја земе в предвид исплатата или пак пред да ја изврши исплатата на надоместокот од осигурувањето. Тоа не значи дека Осигуреникот може да го одложува доставувањето на барањето за наплата на надоместокот до осигурување.

4.2 Доколку дојде до каков било спор пред или по поднесување на барањето за наплата на надоместокот од осигурување, Осигурителот може да го суспендира почетокот на периодот на одложено доцнење и плаќање на износот на надоместокот од осигурување. Кога Осигуреникот или Осигурителот ќе дознаат за спорот, Осигуреникот е обврзан веднаш да му ги врати на Осигурителот сите исплатени надоместоци од осигурување како и да му ги исплати сите трошоци за наплата на побарувањата кои ги имал Осигурителот.

4.3 Доколку спорот меѓу Осигуреникот и купувачот се реши во корист на Осигуреникот по пат на арбитража или правосилна одлука која може да се изврши, тогаш Осигурителот е должен на Осигуреникот да му го исплати

осигурениот процент на осигуреното побарување.

Г. ОПШТИ УСЛОВИ

1. Важност на полисата и откажување

1.1 Осигурителот може, по писмен пат, да го раскине договорот за осигурување:

- Доколку врз Осигуреникот е покрената стечајна постапка;
- Доколку Осигуреникот не го исплатил износот кој го должи на Осигурителот во рок кој е подолг од триесет дена откако Осигурителот доставил известување дека побарувањето достасало за плаќање;
- Доколку Осигуреникот не му достави на Осигурителот пријава за промет во рок од 14 дена од доставеното писмено барање од страна на Осигурителот;
- Доколку Осигуреникот прекршил некој од условите на Полисата.

Во тој случај, Осигуреникот нема право на надоместокот предвиден во Поглавјето Б, точка 4.5.

1.2 Доколку се раскине договорот за осигурување, тоа нема да има влијание на правото на Осигурителот да ја наплати премијата и трошоците кои достасале за плаќање во текот на целиот период на полисата, како и останатите права на Осигуреникот и Осигурителот.

2. Пренесување на осигурените побарувања

Осигуреникот не може да го отстапи осигуреното побарување без претходна писмена согласност од Осигурителот.

3. Трошоци на кредитниот лимит

Освен доколку не е поинаку договорено, Осигуреникот ги поднесува трошоците за одобрување на кредитниот лимит, во согласност со барањето за кредитен лимит.

4. Закон

4.1 За Полисата и сите спорови и барања кои настануваат по основ или во врска со неа или со нејзиниот предмет, со нејзиното толкување, составување, извршување, постоење, важење, поништување, престанување на важење или раскинување (вклучително и кој било спор кој не произлегол од договорот) ќе важат законите на Република Северна Македонија.

4.2 Договорните страни ќе ги решаваат сите спорови спогодбено, а доколку не успеат во тоа, надлежност врз спорот ќе има судот согласно седиштето на Осигурителот.

5. Валута

Сите обврски и побарувања меѓу Осигурителот и Осигуреникот по основ на Полисата (премии, трошоци, веќе платени надоместоци, наплатени износи), ќе се пресметуваат во валутата на комерцијалниот договор на кој истите се однесуваат, а ќе се плаќаат во денари по средниот курс на Народна банка на Република Северна Македонија на денот на плаќањето, освен доколку не е поинаку договорено со Полисата.

6. Доверливост на податоците

Осигуреникот не смее да ги обелоденува деталите во врска со осигурителната Полиса, со ниту една одлука, без претходна дозвола од Осигурителот.

7. Измени во полисата

Измените и дополнувањата на Полисата (освен оние во одлуката за кредитен лимит) ќе бидат извршени во писмена форма како додаток. Ова исто така важи и за отповикување на барањето во писмена форма.

8. Известувања

Сите известувања ќе се испраќаат како писма со повратница, со препорачана пошта, електронска пошта или на кој било

друг начин со кој ќе се согласи Осигурителот. Известувањата ќе се праќаат на адресата наведена Полисата. Овие услови за осигурување се напишани на англиски и на македонски јазик. Во случај на неусогласеност меѓу двете јазични верзии, ќе преовлада македонската верзија.

9. Застарување на барањата

Побарувањата од договорите за осигурување застаруваат во согласност со одредбите од Законот за облигациони односи.

10. Надзор над Осигурувачот

Орган надлежен за надзор на друштвото за осигурување е Агенцијата за супервизија на осигурување.

Жалба, односно приговор за работењето на Осигурувачот може да се достави до Агенцијата за супервизија на осигурување.

КЛАУЗУЛА – ОСИГУРУВАЊЕ ОД ПОЛИТИЧКИ РИЗИК

I. ПОЛИТИЧКИ РИЗИК

Независно од одредбите дадени во Б.2.2 од Општите услови за осигурување од ризик на неплаќање на побарувања (во натамошниот текст: Услови), со оваа Клаузула се договара следното:

А. Ризик од војна

Претрпените загубите за Осигуреникот како последица на избивање војна (освен доколку понатаму во текстот не е исклучено), граѓанска војна, граѓански немири, револуции или окупации (дури и делумни) на територијата од страна на странска сила, во земјата во која се наоѓа седиштето на купувачот.

Б. Ризик од трансфер

Загубата која настанала за Осигуреникот поради доцнењето на купувачот со

плаќање на осигурените побарувања поради неможност да

- (i) изврши конверзија на националната валута во валутата на осигуреното побарување и/или
- (ii) изврши пренос на средствата по основ на валутата на осигуреното побарување во земјата на осигуреникот или во некоја друга земја која Осигурителот ја одобрил за вршење на плаќања од страна на купувачот,

кога тие пари не се конвертирани ниту пренесени поради недостиг на валутата во земјата на купувачот или поради законските упатства или прописи на владата на земјата купувач, но секогаш под услов дека тоа доцнење е подолго од Периодот на продолженото доцнење кој е предвиден со осигурителната Полиса.

В. Ризик од губење на царинска дозвола или дозвола за увоз или извоз

Загубите за Осигуреникот кои се случиле како последица на неплатените долгови до кои дошло поради тоа што испораката на стоката и/или услугата за извоз од земјата на Осигуреникот и/или увоз во земјата на испорака не е дозволена поради немање на царинска или дозвола за увоз и/или извоз, како и дозвола за размена, под услов непостоењето или пропуштањето да се добијат тие дозволи да не се случило поради грешка и/или поради грешка на Осигуреникот или неговиот застапник.

Г. Ризик од раскинување на договор

Еднострано раскинување или поништување на комерцијалниот договор меѓу Осигуреникот и купувачот од страна на државата на купувачот и/или државата на Осигуреникот.

II. ДЕФИНИЦИИ ВО ОВАА КЛАУЗУЛА

А. Поимот „купувач“ е дефиниран во Условите или кога купувачот е јавен,

тогаш се дефинира како што е дадено подолу.

Б. Поимот „јавен купувач“ го има следното значење:

- 1) Државен, национален, регионален или локален орган или
- 2) секоја организација со која раководи или која ја основал орган од став 1), а која Осигурителот по сопствен избор ја декларирал како јавен купувач.

В. Поимот „Валута на полисата“ треба да се сфати во согласност со точката Г.5 од Условите.

III. ИСКЛУЧОЦИ

Со оваа клаузула не се покриени загубите кои, директно или индиректно, произлегуваат од:

А. Било кое пропуштање на Осигуреникот да ги почитува законите или прописите на својата но и на земјата на увоз и на сите други земји низ кои поминува стоката, како и секој друг пропуст да ги исполни своите договорни обврски кон купувачот или јавниот купувач и/или секоја посебно договорена одредба со полисата;

Б. Секое одвивање на купувачот да ја прими стоката, освен доколку јавниот купувач одбил да ја прими стоката како последица на едностраното раскинување на договорот од страна на органот кој го основал јавниот купувач;

В. Војна меѓу некоја од петте светски сили (Кина, Франција, Велика Британија, Руската Федерација, САД).

Исклучоците предвидени во членот Б2 од Условите остануваат на сила освен доколку не се спротивни на точките на оваа Клаузула.

IV. ПРЕМИИ И ИЗЈАВИ ВО РАМКИТЕ НА ПОКРИТИЕТО

Според оваа Клаузула, Покритието може да се договори исклучиво доколку претходно е договорено покритието согласно Условите и доколку е договорена и дополнителната премија.

Премијата за покритие според оваа Клаузула е дефинирана со Тарифата на Осигурувачот и се додава на премијата на основниот ризик дефиниран со Условите.

Покритието за политички ризик се однесува само на купувачот или купувачите во земјата или во земјите кои се исклучиво набројани за покритие од политички ризик во самата Полиса и како што е дадено со точките од членовите (А) до (Г) и оваа Клаузула.

V. ОБВРСКИ НА ОСИГУРЕНИКОТ

Осигуреникот се обврзува дека:

1. Ќе го задоволи условот дека долгот е наплатив во согласност со писмениот договор за продажба или слично
2. Пред испорака на стоката или пред давањето на услугите, ќе обезбеди издавање на сите неопходни дозволи за извоз и дека од купувачот има обезбедено доволно докази за постоење на дозволите за увоз и одобренијата за трансфер.

Независно од точката Б.4.3 од Условите на осигурување, покритието за ризиците кои се вклучени со оваа Клаузула стапува на сила веднаш штом стоката, која е предмет на одобрена продажба, бидејќи доставена во земјата на купувачот т.е. веднаш по утовар на стоката во средството за транспорт.

VI. НАСТАНУВАЊЕ НА ШТЕТА, ПРЕСМЕТКА И ПЛАЌАЊЕ НА НАДОМЕСТОКОТ ОД ОСИГУРУВАЊЕТО

Штетата настанува доколку купувачот се прогласи за инсолвентен, согласно точката А.1.6 од Условите и тоа по појавувањето на еден или повеќе од наведените политички ризици.

Исто така, штетата настанува по појавувањето на еден или повеќе од горенаведените политички ризици во точките I (А) до (Г), кои влијаат на осигуреното побарување, а како што е

дефинирано со точката А.1.8. од Условите.

Траењето на периодот на Продолжено доцнење кој важи за покритието од политички ризик е утврдено со Полисата за секоја до земјите опфатени со покритието од политички ризик.

По доставувањето на доказите за настанување на штетата, пресметката и плаќањето на надоместокот од осигурување се врши на следниот начин:

1. Надоместокот од осигурување се пресметува во согласност со точката Б.5 од Условите;
2. Независно од точката В.5.2 од Условите, Осигурителот ќе го изврши плаќањето во рок од 60 дена од истекот на Периодот на продолжено доцнење, на основа на презентираниите докази кои Осигуреникот може да ги обезбеди и кои докажуваат дека загубата била предизвикана со појавата на еден од горенаведените случувања како и дека биле почитувани условите на Полисата.

VII. ИЗНОС НА НАДОМЕСТОКОТ ОД ОСИГУРУВАЊЕ

Надоместокот од осигурување е еднаков на процентот на износот на претрпената загуба кој е прецизиран со Полисата.

Во врска со точката I.B (Ризик од губење на царинска дозвола или дозвола за увоз или извоз) претрпената загуба ќе претставува разлика меѓу:

Продажната цена наведена во договорот за продажба зголемена за сите трошоци кои не се опфатени со цената, а кои настанале како последица на загубата (трошоци за оштета, осигурување на стоката во транзит, царински давачки, контрола и поправка на стоката, трошоци за складирање и транспортни трошоци за враќање на стоката) и цената за препродажба.

VIII. ВАЖНОСТ НА ОДРЕДБИТЕ НА ПОЛИСАТА

Сите одредби на Полисата кои не се спротивни на оваа Клаузула ќе се применуваат за покритие од политички ризици.

Оваа Клаузула за осигурување напишана е на англиски и на македонски јазик. Во случај на неусогласеност меѓу двете јазични верзии, ќе преовлада македонската верзија.